Svensk författningssamling

SFS 2010:305
Utkom från trycket
den 11 maj 2010

Skyddslag;

utfärdad den 29 april 2010.

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrivs följande.

Lagens syfte och skyddsändamål

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om vissa åtgärder till förstärkt skydd för byggnader, andra anläggningar, områden och andra objekt mot

1. sabotage,
2. terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott,
3. spioneri samt röjande i andra fall av hemliga uppgifter som rör totalförsvaret, och
4. grovt rån.

2 § Lagen innehåller också bestämmelser om skydd för allmänheten mot skada som kan uppkomma till följd av militär verksamhet.

Skyddsobjekt

3 § För att tillgodose behovet av skydd enligt 1 eller 2 § kan det beslutas att något ska vara skyddsobjekt.

4 § Följande byggnader, andra anläggningar och områden kan beslutas vara skyddsobjekt

1. statschefens och tronföljarens residens och bostäder samt statsministerns bostäder,
2. byggnader, andra anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av riksdagen eller riksdagsförvaltningen,
3. byggnader och andra anläggningar som staten, en kommun eller ett landsting har äganderätt eller nyttjanderätt till och som används eller är avsedda för att leda eller styra statlig eller kommunal verksamhet,
4. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för ledning av räddningstjänsten eller totalförsvarets civila delar i övrigt eller för fredstida krishantering, energiförsörjning, vattenförsörjning, elektroniska kommunikationer, transporter eller försvarsindustriella ändamål, och

[1] Prop. 2009/10:87, bet. 2009/10:FöU7, rskr. 2009/10:235.

5. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för verksamhet som innefattar upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, verksamhet inom kriminalvården eller Sveriges försörjning med sedlar och mynt.

5 § Följande byggnader, andra anläggningar och områden eller objekt kan också beslutas vara skyddsobjekt

1. byggnader, andra anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av Försvarsmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt, samt militära fartyg och luftfartyg,
2. områden där Försvarsmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt tillfälligt bedriver övningar, prov eller försök eller där oförutsedda följder av sådan verksamhet kan inträffa,
3. områden där Försvarsmakten har satts in för att hindra en kränkning av Sveriges territorium eller för att möta ett väpnat angrepp mot landet,
4. områden där en främmande stats militära styrka inom ramen för internationellt samarbete tillfälligt bedriver övningar här i landet i samband med utbildning för fredsfrämjande verksamhet eller för annat militärt ändamål, och
5. vattenområden av särskild betydelse för det militära försvaret.

6 § Andra byggnader, anläggningar och områden än sådana som nämns i 4 och 5 §§ kan beslutas vara skyddsobjekt, om de är av betydelse för totalförsvaret och Sverige befinner sig i krig eller krigsfara eller det råder andra utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig.

Under samma förhållanden kan lok och järnvägsvagnar beslutas vara skyddsobjekt.

Innebörden av ett beslut om skyddsobjekt

7 § Ett beslut om skyddsobjekt innebär att obehöriga inte har tillträde till skyddsobjektet.

Genom särskilt beslut kan tillträdesförbudet förenas med ett förbud mot att göra avbildningar, beskrivningar eller mätningar av eller inom skyddsobjektet.

Om det räcker för att tillgodose skyddsbehovet, kan tillträdesförbudet ersättas av ett avbildningsförbud eller av ett förbud mot att bada, dyka, ankra eller fiska.

8 § Om ett förbud som avses i 7 § omfattar ett område som anges i 5 § 2 eller 3, gäller förbudet också för en enskild person som äger eller annars nyttjar området.

Bevakning av skyddsobjekt

9 § För bevakning av ett skyddsobjekt får polismän, militär personal eller annan särskilt utsedd personal anlitas.

Den som bevakar ett skyddsobjekt och som inte är polisman benämns skyddsvakt.

10 § Den som vill ha tillträde till ett skyddsobjekt eller som uppehåller sig invid ett skyddsobjekt är skyldig att på begäran av den som bevakar skyddsobjektet

1. uppge namn, födelsetid och hemvist,
2. underkasta sig kroppsvisitation som inte avser undersökning av brev eller annan enskild handling, samt
3. finna sig i undersökning av fordon, fartyg och luftfartyg som har medförts till platsen.

11 § Den som bevakar ett skyddsobjekt får besluta om kroppsvisitation och undersökning av fordon, fartyg och luftfartyg, om det behövs för att bevakningsuppgiften ska kunna fullgöras eller för att söka efter föremål som kan tas i beslag enligt denna lag.

12 § Den som bevakar ett skyddsobjekt får om det behövs för att bevakningsuppgiften ska kunna fullgöras avvisa, avlägsna eller, om en sådan åtgärd inte är tillräcklig, tillfälligt omhänderta en person inom eller invid skyddsobjektet, om personen

1. överträder något förbud som gäller på grund av beslut enligt denna lag,
2. vägrar att på begäran lämna uppgift om namn, födelsetid eller hemvist eller lämnar uppgift om detta som skäligen kan antas vara oriktig,
3. vägrar att underkasta sig kroppsvisitation, eller
4. vägrar att finna sig i undersökning av fordon, fartyg eller luftfartyg.

13 § En skyddsvakt har inom skyddsobjektet och i dess närhet samma befogenhet som en polisman att gripa den som det finns skäl att anhålla för spioneri, sabotage, terroristbrott, grovt rån eller förberedelse till ett sådant brott samt att ta i beslag föremål som personen för med sig. Detta gäller också om den misstänkte är på flykt från skyddsobjektet.

14 § Den som bevakar ett skyddsobjekt får ta föremål i beslag, som skäligen kan antas ha betydelse för utredning av brott mot denna lag eller vara förverkade.

15 § Kroppsvisitation får inte göras mer ingående än vad ändamålet med åtgärden kräver.

Kroppsvisitation, som är av mer väsentlig omfattning, ska om möjligt genomföras inomhus i ett avskilt rum och i ett vittnes närvaro.

Kroppsvisitation av en enskild får inte utan synnerliga skäl genomföras eller bevittnas av andra personer än personer av samma kön som den som ska visiteras, läkare eller legitimerade sjuksköterskor. En ytlig kroppsvisitation som bedöms nödvändig av säkerhetsskäl och som endast avser sökande efter vapen eller andra farliga föremål får dock genomföras på annat sätt.

16 § Över kroppsvisitationer, tillfälliga omhändertaganden, gripanden och beslag ska det föras protokoll som anger skälen för åtgärden och vad som förekommit då åtgärden vidtogs.

17 § Ett tillfälligt omhändertagande, gripande eller beslag som har gjorts av en skyddsvakt ska genast anmälas till en polisman. Beslagtagen egendom ska överlämnas till polismannen. Den som tagit emot anmälan ska genast pröva om åtgärden ska bestå.

Ett tillfälligt omhändertagande ska upphöra så snart ändamålet med åtgärden har förlorat sin betydelse, dock senast sex timmar efter omhändertagandet.

En polisman som tar befattning med tillfälliga omhändertaganden som gjorts med stöd av denna lag ska tillämpa bestämmelserna i 15–17 §§ polislagen (1984:387).

Beslut om skyddsobjekt

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta i frågor om skyddsobjekt.

Ett sådant beslut får inte göras mer ingripande eller omfattande än vad som behövs för att tillgodose skyddsbehovet.

Så långt det är möjligt ska tillses att ett beslut inte kommer att medföra skada eller annan olägenhet för andra allmänna eller enskilda intressen.

19 § Byggnader, andra anläggningar och områden som anges i 4 § 2 får beslutas vara skyddsobjekt efter medgivande av riksdagens talman.

Byggnader, andra anläggningar, områden eller objekt som anges i 4 § 4 eller 5 eller som anges i 6 § får inte beslutas vara skyddsobjekt utan medgivande av ägaren, om denne är någon annan än staten. Vad som föreskrivs om ägaren gäller också den som nyttjar byggnaden, anläggningen, området eller objektet.

I övriga fall ska ett beslut om skyddsobjekt om möjligt föregås av samråd med den som äger eller nyttjar byggnaden, anläggningen eller området.

20 § Ett beslut om skyddsobjekt ska gälla tills vidare eller under en viss angiven tid.

Ett beslut om skyddsobjekt enligt 4 § 4 eller 5 ska dock gälla för en viss tid, längst fem år. Om det är uppenbart att de förhållanden som utgör grund för beslutet om skyddsobjekt kommer att bestå under längre tid, kan beslutet ges längre giltighetstid eller förordnas att gälla tills vidare.

21 § I ett beslut om skyddsobjekt får det förordnas att beslutet ska gälla även om det inte har vunnit laga kraft.

22 § Den som äger eller nyttjar ett skyddsobjekt ansvarar för att objektet bevakas och för att upplysning om beslutet om skyddsobjekt lämnas genom tydlig skyltning eller på annat sätt.

I ett beslut om skyddsobjekt ska det anges vem som har ansvaret för de skyldigheter som framgår av första stycket.

23 § Ett beslut om skyddsobjekt får upphävas eller ändras om förutsättningarna för beslutet har ändrats.

24 § Den som äger eller nyttjar ett skyddsobjekt ska underrätta den myndighet som har beslutat om skyddsobjektet, om förutsättningarna för beslutet har ändrats väsentligt.

Skyddsvakter

25 § Den kan bli skyddsvakt, som efter prövning är godkänd med hänsyn till laglydnad, medborgerlig pålitlighet samt lämpligheten i övrigt för uppgiften som skyddsvakt.

Frågor om godkännande av skyddsvakt prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

26 § Ett godkännande som skyddsvakt ska gälla för en bestämd tid, längst fem år, och ska avse anställning eller uppdrag hos viss arbets- eller uppdragsgivare eller tjänstgöring vid vissa skyddsobjekt.

27 § Ett godkännande som skyddsvakt ska återkallas om

1. en skyddsvakt inte längre uppfyller de villkor för godkännandet som anges i 25 §, eller
2. det annars finns någon särskild anledning för återkallelse.

Den myndighet som har meddelat godkännandet beslutar om återkallelse.

Ett beslut om återkallelse av ett godkännande ska gälla tills vidare i avvaktan på ett slutligt avgörande, om det kan antas att godkännandet kommer att slutligt återkallas.

28 § Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart, om inte annat förordnas.

Tystnadsplikt

29 § Den som är eller har varit skyddsvakt får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon på grund av ett uppdrag enligt denna lag fått veta om en enskilds personliga förhållanden eller förhållanden av betydelse för totalförsvaret eller annars för Sveriges säkerhet.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Ansvar

30 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud som avses i 7 § döms till böter eller fängelse i högst ett år, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

31 § Den som lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter för att få tillträde till ett skyddsobjekt döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

Förverkande

32 § Avbildningar, beskrivningar och mätuppgifter som har kommit till genom brott enligt denna lag ska förklaras förverkade.

Detsamma gäller föremål som använts som hjälpmedel vid brott mot denna lag, om det inte är uppenbart oskäligt.

Överklagande

33 § En förvaltningsmyndighets beslut om en byggnad, en anläggning, ett område eller ett objekt ska kunna vara skyddsobjekt eller om godkännande eller återkallelse av godkännande som skyddsvakt får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Ett beslut om skyddsobjekt får endast överklagas av den som helt eller delvis äger eller nyttjar objektet.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010, då lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. ska upphöra att gälla. Den gamla lagens föreskrifter i 23–32 §§ och 36 § samt 37 § i fråga om straffansvar för den som lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter för att få tillträde till ett militärt skyddsområde eller tillstånd att uppehålla sig inom ett sådant område, gäller dock till och med den 31 december 2011.
2. Den som har tjänstgjort som skyddsområdesvakt före ikraftträdandet får även fortsättningsvis inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon på grund av uppdraget enligt den lagen fått veta om en enskilds personliga förhållanden eller förhållanden av betydelse för totalförsvaret eller annars för Sveriges säkerhet.
3. Byggnader, andra anläggningar och områden samt militära fartyg och luftfartyg som förklarats som skyddsobjekt före ikraftträdandet ska även fortsättningsvis anses vara skyddsobjekt, dock längst till utgången av 2014. Den gamla lagen gäller för dessa skyddsobjekt.
4. Överklaganden som avser beslut som meddelats före ikraftträdandet men ännu inte avgjorts prövas enligt den gamla lagen.
5. Den som enligt den gamla lagen har godkänts som skyddsvakt anses godkänd även enligt den nya lagen.

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

STEN TOLGFORS
(Försvarsdepartementet)

Thomson Reuters Professional AB, tel. 08-587 671 00
Edita Västra Aros, Västerås 2010